

עבודת השם

פרשת "תזריע-מטות"

בשני עדים, כמו שנאמר: "על פי שני עדים... יוקם דבר" (דברים, שופטים, יט טו) אם יש את העדות של מילה ושבת – פטור מלהניח תפילין. מה שאין כן בחול, אם אינו מניחם, לא נשאר לו כי אם עד אחד, ע"כ. לפי דברי ה"מנורת המאור" אולי אפשר לומר שאות של שבת דוחה אות של תפילין, כי ממילא נשארים עם שני אותות: מילה ושבת. אבל תינוק שאינו מהול, אם לא יהיה מהול יהיה לו רק אות אחד: שבת, ואם יש לו אפשרות שיזכה לאות השני אין רוחים אותו לאחר שבת (אור חדש)

"אישה כי תזריע וילדה זכר..." (תזריע יב, א"ב) אנו מוצאים בתורה שלשה דברים שנאמר עליהם שהם "אות". האות הראשון: ברית מילה, שנאמר: "ונמלתם את בשר עורלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם" (בראשית, ד' לד י, יא). האות השני: תפילין, שנאמר "והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך" (שמות, בא יג, טז). האות השלישי: שבת, שנאמר: "ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש" (שמות, כי תשא לא, יז).

"אישה כי תזריע וילדה זכר..." (תזריע יב, א"ב) נסמכה פרשת תזריע לפרשת שמייני, כיוון שפרשת שמייני מסתיימת בפסוק: "להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל", ואמרו רבותינו (יומא לט): עבירה מטממת לבו של אדם שנאמר "ולא תטמאו בהם ונטמאתם בם" אל תיקרי "ונטמאתם" אלא "ונטמטם".

אמרו חז"ל בגמרא (עירובין צו ע"א) רבי עקיבא אומר: יכול יניח אדם תפילין בשבתות וימים טובים? – תלמוד לומר: "והיה לך לאות על ירך" (שמות, בא יג, ט), מי שצריכין אות, יצאו אלו שהן גופן אות, ע"כ. ומסביר רש"י (ד"ה מי שצריכין אות): ימים שישראל צריכין להעמיד אות על עצמן להכיר שהם מחזיקים בתורתו של הקדוש ברוך הוא, יצאו שבתות וימים טובים שהן עצמן אות בין הקדוש ברוך הוא לישראל, דכתיב: "כי אות היא ביני וביניכם" (שמות, כי תשא לא, יג), ע"כ.

למדנו מדברי רבותינו שאדם שנטמא במאכלות אסורות, נסתם חלילה מוחו וליבו וקליפות קשות חופפות את נשמתו, אבל מי שלא נטמא במאכלות אסורות, נקל לו להבין את התורה, וזו הסיבה שאותם משפחות שלא שמרו על המצוות אבל לא טמאו עצמן במאכלות אסורות זכו לחזור בתשובה בקלות יותר מאשר משפחות שטימאו עצמן במאכלות אסורות.

והנה, על מצות מילה מצינו שדרשו בגמרא (שבת קלב ע"א) על הכתוב: "אישה כי תזריע וילדה זכר... וביום השמיני ימול בשר עורלתו" (ויקרא, תזריע יב, ב"ג), אמר הכתוב "שמיני" – אפילו בשבת, שאם חל היום השמיני בשבת, מילה דוחה שבת, ע"כ. נשאלת השאלה: הרי שבת היא אות וגם המילה היא אות, מדוע נדחה האות של שבת מפני המילה. והרי ראינו לעיל שמפני שהשבת עצמה היא אות לכן אין צורך להניח בה תפילין שהם אות. אם כן מדוע ברית מילה שהיא אות תדחה שבת שהיא עצמה אות, מדוע לא נאמר את אותו עקרון שנאמר לגבי תפילין בשבת? אומר על כך ה"מנורת המאור" (נר השלישי כלל ג חלק ה פרק א): מילה, שבת ותפילין בשלשתן נכתבו "אות", ואין ישראל מברר עדותו (שמחזיקים בתורתו של הקב"ה) אלא

ולזה רמזה התורה: "להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל", דהיינו שאדם שנוהר ממאכלות אסורות, קל לו לקיים את דיני טהרת המשפחה הכתובים בפרשת תזריע, אבל אדם שלא הבדיל בין המאכלות, קשה לו להבין ולתפוס את דיני התורה ובכללם דיני טהרת המשפחה, ומכל מקום שערי תשובה לא ננעלו גם בפניו שאם יתאמץ ביתר שאת יזכה גם הוא לחזור בתשובה (בשם הרה"ג רבי ראובן אלכזה שליט"א).

עוד יש לפרש את הסמיכות של פרשת תזריע לפרשת שמייני שמדברת על מאכלות אסורות על פי מה שכתב הרב "פרי עץ הגן", והוא, כי האישה בהיותה בזמן עיבורה צריכה לשמור עצמה הרבה ממאכלות אסורות משום שהם שגורמים לטמטום העובר ויהיה פגום בשכלו עכ"ל, וכבר חקרו המדענים וגילו את האמת שידועה לנו מכבר מדברי חז"ל שאף את המנגינות והדיבורים שאשה שומעת בימי עיבורה העובר קולט והם משפיעים עליו הן לטובה הן לרעה. וקל וחומר מאכלים האסורים שהאישה אוכלת בימי

18:54	כניסת השבת
19:56	צאת השבת
19:17	שקיעה
20:29	ר. ת. ה.
6:05	הנץ

הפטרה: "השמיים כסאיו"

עיבורה יש בהם השפעה גדולה על העובר להכניס בו רוח טובה, ולכן הסמיכה התורה ענייני מאכלות אסורות לענייני עיבור האישה. (לבוש יוסף).

הנשמות של מספרי לשון הרע בייסורים קשים, וזוה תבנינו המעשה המסופר במדרש.

מעשה ברוכל שהיה מחזר בעיירות והיה מכריז ואומר: מאן בעי סס חיי. מי רוצה לקנות תבלין של חיים. מצאו רבי ינאי שהי' בביתו וקרא לו דרך החלון ואמר לו: עלה לביתי, כי אני רוצה להשתמש באותו דבר שאתה מכריז עליו. אמר לו: תבלין זה אינו בשבילך ולא בשביל שכמותך, הפציר בו ר' ינאי שיעלה ועלה. אמר לו: היכן תבלין החיים שאתה מוכר. הוציא הלה ספר תהילים מכיסו והראה לו בפרשה ל"ד שאומר הכתוב: מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה. ר"ל מי שרוצה לקנות חיים, נצור מפיו מלדבר לשון הרע. אמר רבי ינאי: כל ימי חיי לא עמדתי על משמעת הפסוק הזה, עכשיו שאמר לי הרוכל הזה אני מבין הפסוק, וכן אמר שלמה המלך: שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו (משלי). מי ששומר פיו ואינו מדבר לשון הרע, שומר נפשו מצרעת. זהו המעשה המובא במדרש.

זאת תהיה תורת המצרע, ביום טהרתו: והובא, אלהי הכהן. (מצורע ירב) ואל תתמהו על מה שאומרים חז"ל שהמספר לשון הרע לוקה בצרעת הרי אנו רואים הרבה אנשים שמדברים לשון הרע והם בריאים ושלמים ואין שום פגימה בבשרם. דעו שהצרעת הנאמרה בתורה היא או בגוף או בנשמה. שאם אינה פוגעת בגופו היא פוגעת בנפשו. וצרעת הנפש יותר נרועה מצרעת הגוף, כי כל לילה כשהנשמה עולה למעלה בשמים, כל קדושי מעלה נפרדים ממנה והולכים ומכריזים לפני שהיא טמאה, כמו שנאמר: וטמא טמא יקרא. ואם אינו עושה תשובה בזה העולם, כשהוא נפטר מן העולם אין נותנים לנפשו להיכנס למחנה הצדיקים וכולם בורחים ומסתלקים מפניה. וכמה צער יש לאותה נשמה הנקלעת ממקום למקום ואין אחד הרוצה לעמוד במחיצתה. מתייסרות

פינת ההלכות

ע"פ ילקוט יוסף
כ"ר ד.

"דיני הכנת מאכל לבהמה בשבת"
א. מותר לתת בשבת מזונות לפני תרנגולים ואווזים שמגדלים אותם בחצר הבית, מכיון שמזונותיהם מוטלין על האדם. [ילקוט"י שבת כ"ד ד עמוד לה]

ב. מותר להעמיד את בהמתו על גבי עשבים המחוברים לקרקע בשבת, למרות שהבהמה תולשת ואוכלת, ואין חוששין שמא יתלוש מהעשבים כדי להאכילה, שמאחר ואיסור תלישה בשבת חמור בעיני הבריות לא חששו חכמים שמא יתלוש כדי להאכיל את בהמתו. וכל זה כשאינו נכשל באיסור מחמר או באיסור טלטול מוקצה [בעלי חיים בשבת]. ואולם אסור להעמיד את בהמתו בשבת על גבי מוקצה כדי שתאכל ממנו, שמאחר ואיסור מוקצה קל בעיני הבריות יש לחוש שמא ייקח בידו וייתן לה את המוקצה. [ילקוט"י שבת כ"ד ד עמוד לו]

ג. אין נותנים מים ולא מזונות לפני דבורים, ולא לפני יוני שובך ויוני עליה, כי מזונותיהם מצויים להם בשדה בשפע רב, והאכלתם בשבת הוא טורח שלא לצורך. [ילקוט"י שבת ד" ע"א לו]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asem@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"

סיפור בהמשכים

"ארבע הוראות" חלק א

תנועת הנוער 'בני ברית' עמדה לכנס כינוס נוער אזורי של שלושה ימים, בחנוכה תשכ"ח (שלהי 1967). הכינוס נועד בסייט-פול, בירתה של מינסוטה בארה"ב. מארגני הכינוס פנו אל הרב משה פלר, אז שליח צעיר של הרבי מליובאוויטש, וביקשו ממנו להיות אחד משלושת הנואמים המרכזיים שיישאו דברים לפני בני-הנוער. כאן החלה התפתחות מעניינת, בהתערבותו הישירה של הרבי. מספר הרב פלר: זה היה כחצי שנה אחרי מלחמת ששת-הימים. כידוע, ערב המלחמה ואחריה הכריז הרבי על 'מבצע תפילין', שבמסגרתו קרא לזכות את המוני בית-ישראל במצווה זו. בהתקרב ימי החנוכה ביקש הרבי להגביר את העיסוק במבצע, ואנו, השלוחים במינסוטה, חשבנו מה עוד אפשר לעשות בעניין. ואז צץ במוחנו רעיון: בני הנוער, שיבואו להשתתף בכינוס, רובם ככולם לא הניחו תפילין מימיהם ולא ראו תפילין. אם נצליח להניח עמם תפילין, זה יהיה דבר גדול. היכרותי עם הארגון לא הייתה חדשה. הנחתי שסיכמו להצעה להניח תפילין עם הבנים לפני התחלת הכינוס. החלטנו להעז ולבקש עוד דבר – לשלב את הנחת התפילין בתוכנית הרשמית של הכינוס. הרעיון היה, שביום השני, שבו אמורה להתקיים הרצאתי, תיוחד חצי שעה קודם לכן להנחת תפילין עם הבנים ולקריאת שמע עם הבנות. אמנם הכינוס היה בן שלושה ימים, אבל חשתי לבקש להניח תפילין גם ביום השלישי. סברתי שזו עלולה להיות 'מתיחת החבל יתר על המידה'. הצעות נתקבלו בהתלהבות. כעת עמדה לפני בעיה – מהיכן משיגים כל-כך הרבה זוגות תפילין, שבאמצעותם יוכלו בני הנוער לקיים את המצווה בזמן הקצר שנקבע. בכינוס השתתפו ארבע-מאות בני-נוער, מחציתם בנים. התקשרתי למזכירות הרבי וסיפרתי על הבעיה. כעבור כמה דקות נמסר לי כי הרבי הודיע שישלם תמורת כמה זוגות שאמצא, מכיוון שזו מצווה יוצאת מן הכלל. יצרתי קשר עם שני בחורים משיבת חב"ד בניו-יורק, שבחופשת הקיץ האחרונה פעלו אצלי. בקשתי מהם להשיג כמות גדולה ככל האפשר של זוגות תפילין, ושיבואו אלינו מיד בטיסה כדי לסייע לנוערים לקיים את המצווה. בעזרת השליח השני ורב בית-הכנסת בעיר, הרב אשר זיילינגולד, התחלנו להיערך לפעילות. ואכן, ביום הראשון של הכינוס עמדנו שנינו בלובי והנחנו תפילין עם כמה עשרות נוערים. לאחר מכן הגיעו הבחורים מניו-יורק. אחד הביא עמו מאה זוגות תפילין, וחברו הביא שלושים זוגות. למחרת, ביום השני של הוועידה, ישבו מאתיים נוערים במקומותיהם, ובידי מאה ושלושים מהם היו תפילין...